

§ 10

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoen toivomusponnosta koskien sen selvittämistä miten palveluasumiseen pääsyn kriteerit turvaavat vanhusten hyvän hoidon ja elämän laadun

HEL 2015-010341 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Anna Vuorjoki: Pyydän asian pöydälle.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

”Ikääntyneen väestön kotona asumisen mahdollistaminen on keskeinen yhteiskunnallinen tavoite. Ympäri vuorokautinen hoito järjestetään pääasiassa palveluasumisena ja laitoshoidon osuus ympärivuorokautisesta hoidosta vähenee. Ympäri vuorokautisen hoidon tarvetta arvioitaessa selvitetään ikääntyneen oma tahto, hänen terveydentilansa ja toimintakykynsä, sosiaalinen verkostonsa ja kotona asumista tukevien palvelujen käyttö ja niiden vaikutus ikääntyneen mahdollisuuksiin asua kotona. Muuttaminen omasta kodista ympärivuorokautiseen hoitoon on aina viimesijainen ratkaisu.

Stadin ikäohjelmassa on kuvattu, kuinka sosiaali- ja terveystoimisto arvioi eri keinoin sitä, että palvelut ja niiden laatu ovat riittäviä. Vuosittain toteutettava valtakunnallinen Suomen kuuden suurimman kaupungin ikääntyneiden sosiaali- ja terveystoimien ja kustannusten vertailu kertoo muun muassa sen, että esimerkiksi säännöllisen kotihoidon ja

ympäri vuorokautisen hoidon asiakkaiden osuus 75 vuotta täyttäneistä on Helsingissä korkeampi kuin muissa pääkaupunkiseudun kunnissa.

Ympäri vuorokautiseen hoitoon odottavien määrää sairaaloissa, arviointi- ja kuntoutusyksiköissä ja kotona seurataan viikoittain. Palvelujen riittävyyttä arvioidaan muun muassa sen perusteella, kuinka moni asiakas odottaa ympäri vuorokautisen hoidon paikkaa, kuinka pitkä odotusaika on keskimäärin ja onko yli 3 kuukautta odottaneita. Vanhuspalvelulain mukaan haetut ja tarpeellisiksi arvioidut sosiaalipalvelut tulee järjestää kolmen kuukauden kuluessa. Helsingissä vanhuspalvelulain mukaiset odotusaikatiedot julkaistaan viraston verkkosivuilla.

Kotihoidon, päivätoiminnan ja ympäri vuorokautisen hoidon laatua seurataan yksiköiden omavalvontasuunnitelmilla, joiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti. Omavalvontasuunnitelma on nähtävillä jokaisessa yksikössä, ja lisäksi kaikki omavalvontasuunnitelmat löytyvät sosiaali- ja terveysviraston internetsivuilta. Ostopalvelujen laatua seurataan valvontasuunnitelman mukaisesti, ja yksiköihin tehdään tarkastus- ja arviointikäyntejä säännöllisesti. Hoidon valtakunnallisesta ja samalla Helsingin kaupungin yksiköiden työn laadusta kertyy tietoa myös Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksistä. Parhaillaan on meneillään kyselytutkimus ”Koettu hoidon laatu asiakkaan näkökulmasta – tutkimus asiakkaille, omaisille ja henkilöstölle”.

Stadin ikäohjelmassa tehtävä työ vahvistaa osaltaan asukkaiden ja asiakkaiden äänen kuulumista. Lisäksi ikääntyneiden asiaa ajavien järjestöjen ja muiden tahojen ääni kuuluu vanhusneuvoston kautta. Vanhusneuvosto seuraa myös palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä Stadin ikäohjelman toteutumista.

Vanhuspalvelulain 5 §:n mukaan kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi osana kunnan strategista suunnittelua. Suunnitelma on tarkistettava valtuustokausittain. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Helsingissäkin Stadin ikäohjelma päivitetään osana seuraavan valtuustokauden strategista suunnittelua. Valmistelussa huomioidaan asukkaiden ja asiakkaiden, henkilöstön, vanhusneuvoston sekä yhteistyötahojen näkemykset.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Riittävät ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut ja muut palvelut tukevat ikääntyneen väestön normaalia, aktiivista ja osallistumista mahdollistavaa elämää. Palvelujen riittävyyden ja laadun arvioinnissa ja palve-

lujen suunnittelussa on tärkeää kuulla eri tahoja, erityisesti ikääntyneitä itseään."

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua selvitetään, miten nykyiset palveluasumiseen pääsyn kriteerit turvaavat vanhusten hyvän hoidon ja elämän laadun. Selvitystyössä kuullaan henkilöstöä, asiakkaiden edustajia, vanhusneuvostoa ja vanhusjärjestöjä.

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakuntaa antamaan lausunnon 15.2.2016 mennessä valtuutettu Anna Vuorjoen toivomusponnosta, joka liittyy vanhuspalvelulain mukaiseen suunnitelmaan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano